

# **NỘI DUNG GHI BÀI MÔN LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 6 – PHẦN ĐỊA LÍ**

## **BÀI MỞ ĐẦU: TẠI SAO CẦN HỌC ĐỊA LÍ**

- I. Sự lí thú của việc học môn Địa Lí**
- II. Vai trò của Địa Lí trong cuộc sống**
- III. Tầm quan trọng của việc nắm các khái niệm và kỹ năng Địa Lí**

## **CHƯƠNG 1. BẢN ĐỒ - PHƯƠNG TIỆN THỂ HIỆN BỀ MẶT TRÁI ĐẤT**

### **BÀI 1. HỆ THỐNG KINH, VĨ TUYẾN VÀ TỌA ĐỘ ĐỊA LÍ**

#### **I. Hệ thống kinh, vĩ tuyến**

- Quả Địa Cầu là mô hình thu nhỏ của Trái Đất dưới dạng cầu.
- Kinh tuyến: là các đường nối cực Bắc với cực Nam trên quả Địa Cầu
- Kinh tuyến gốc ( $0^0$ ): là đường kinh tuyến đi qua đài thiên văn Greenwich ở ngoại ô thủ đô Luân Đôn (Anh).
  - - Kinh tuyến nằm bên phải kinh tuyến gốc là kinh tuyến Đông. Kinh tuyến nằm bên trái kinh tuyến gốc là kinh tuyến Tây.
- Vĩ tuyến là các vòng tròn song song với nhau bao quanh quả Địa Cầu.
- Xích đạo hay vĩ tuyến gốc ( $0^0$ ) là vĩ tuyến lớn nhất, chia quả Địa Cầu thành hai nửa bằng nhau: nửa cầu Bắc và nửa cầu Nam.
- Vĩ tuyến nằm từ xích đạo đến cực Bắc là vĩ tuyến Bắc. Vĩ tuyến nằm từ xích đạo đến cực Nam là vĩ tuyến Nam.

#### **II. Tọa độ địa lí**

- Tọa độ địa lí của một điểm là kinh độ và vĩ độ của điểm đó.
- Cách viết: vĩ độ trước, kinh độ sau.  
VD: tọa độ địa lí của điểm A:  $23^0$ B,  $105^0$ Đ

#### **III. Lưới kinh, vĩ tuyến của bản đồ Thế giới**

### **BÀI 2. KÍ HIỆU VÀ CHÚ GIẢI TRÊN MỘT SỐ BẢN ĐỒ THÔNG DỤNG**

#### **I. Kí hiệu bản đồ và chú giải**

- Kí hiệu bản đồ là những hình vẽ, màu sắc, chữ viết, ... dùng để thể hiện các đối tượng địa lí trên bản đồ.
- Bảng chú giải cho biết ý nghĩa của các kí hiệu.

#### **II. Các loại kí hiệu bản đồ**

- Có nhiều loại kí hiệu bản đồ khác nhau như kí hiệu tượng hình, kí hiệu hình học, kí hiệu màu sắc và nét chải, ...

### **BÀI 3. TÌM ĐƯỜNG ĐI TRÊN BẢN ĐỒ**

#### **I. Phương hướng trên bản đồ**

- Sử dụng hệ thống kinh, vĩ tuyến trên bản đồ để xác định phương hướng.
- Quy ước:
  - + Phần giữa bản đồ là trung tâm
  - + Phía trên của kinh tuyến chỉ hướng Bắc, phía dưới chỉ hướng Nam
  - + Bên phải vĩ tuyến chỉ hướng Đông, bên trái chỉ hướng Tây

#### **II. Tỉ lệ bản đồ**

- Tỉ lệ bản đồ cho biết mức độ thu nhỏ của khoảng cách trên bản đồ so với khoảng cách trên thực địa.
- Để thể hiện tỉ lệ bản đồ người ta dùng tỉ lệ số và tỉ lệ thước
- Tỉ lệ số là một phân số luôn có tử là 1, mẫu số càng lớn thì tỉ lệ càng nhỏ và ngược lại.  
VD: Tỉ lệ 1:250.000 có nghĩa là 1cm trên bản đồ tương ứng với 250.000 cm hay 2.500m trên thực tế.
- Tỉ lệ thước: được vẽ cụ thể dưới dạng một thước đo tính sẵn.

#### **III. Tìm đường đi trên bản đồ**

- Sử dụng bản đồ để chọn tuyến đường đi, tìm địa điểm và ước tính thời gian di chuyển, ...
- Để đọc bản đồ, ta cần có nhiều kỹ năng như: cách xác định phương hướng, đo tính khoảng cách, sử dụng bảng chú giải, ...